

Hány szűk esztendő áll előttünk?

A Mezőgazdasági Szövetkezők és Termelők Országos Szövetsége hagyományosan minden év elején összehívja tagságát annak érdekében, hogy egy továbbképzés keretében felkészüljenek az évben várható feladatok megoldására. Ezek a megyénként megtartott eszmecsere arra is jó alkalmat adnak, hogy a MOSZ vezetése és apparátusa összegyűjtse azokat a problémákat, amelyekkel az egyes tagok küzdenek. Horváth Gábor főtítkárra a továbbképzések eredményein túl arról tájékoztatott, hogy milyen tapasztalatokat gyűjtött az elmúlt másfél hónapban.

Az országos továbbképzés a tervezés időszaka, és az az elsődleges tapasztalat, hogy a szakemberek rossz hangulatban vettek részt a rendezvényeken. Általános vélemény, hogy a kormányzati intézkedésekből hiányoznak a szakmai szempontok, és túlsúlyba kerültek az agrárszakmát leértékelő, az ágazat sajátosságait figyelembe nem vevő kormányzati intézkedések. Ezt a rossz hangulatot a törvények és a szabályozások alapozták meg, és ezt rontotta a mára kialakult piaci helyzet – ugyanis ezek a kilátások sem biztatók. Az érdekképviselő ilyenkor leltárt készít, és az éves szövetségi feladatokat ez alapján állítja össze, illetve ennek alapján tesznek javaslatokat kormányzati lépésekre.

Az első és a legfontosabb kérdés a mezőgazdasági termékek árának csökkenése volt. A néhány meghatározó terméknel a felvásárlási árak jelentősen visszaestek (lásd a gabonafélék tőzsdei árait), mondhatni, hogy ez globális hatásként jelentkezik. A főtítkárra úgy fogalmazott, hogy az elmúlt tíz év tapasztalata alapján kimutatható, hogy a világpiaci élelmiszerárak, és az olajárak lényegében együtt mozognak. Ha az olajár emelkedett, akkor az élelmiszer ára is nőtt, és akkor volt igazán árobbanás. Ebből az következik, hogy ha a mostani tenden-

cia továbbra is érvényesül, akkor belátható időn belül nincs remény érdemi árobbanásra, ami esetleg visszahozná a néhány évvel ezelőtti árszintet, és amely kedvezett a termelőknek.

Ami az ágazati ügyeket illeti, a tejtermelők helyzete a legnehezebb. Az okok rendkívüliek, ezért a megoldásnak is a szokásostól eltérőnek kell lennie, mert enélkül érdemi elmozdulás nem lesz, és nem érhető el, hogy a tejágazat jövedelmezősége javuljon. Hogy a mostani helyzet bekövetkezik, azt már korábban is látni lehetett, mert a tej felvásárlási árát lényegében a nyers tej exportja húzta felfelé. Nem volt kérdés, ha a kvótarendszer megszűnik, akkor ez a húzóhatás is eltűnik. Nos, ez be is következett, mondta Horváth Gábor. Ezen kívül az is gondot okoz, hogy a tejtermelésünk 7-8 százalékkal lépte túl az előző évet. Mindebből következik, hogy az eddigi intézkedésekkel nem lehetett felkészülni az előre látható problémák megoldására, pedig a MOSZ már tavaly jelezte ezt a problémát, és megoldási javaslatokat is mellélt, amit a kormány – akárcsak a szövetség többi javaslatát – nem vett figyelembe. A főtítkárra szerint nem kellett volna többet termelni, és nemzeti hatáskörben lehetett volna szabályozni a termelést. Egyébként azért

lehetett növelni a termelést, mert a korábbi beruházási támogatások elnyeréséhez kötelezően előírták bizonyos állatlétszám öt éven keresztül való tartását. Ilyen időszakban az illetékeseknek kezdeményezniük kellett volna ezeknek a szabályoknak a feloldását, és ha Brüsszelben nem engedélyezték volna, akkor a terhek viselését is oda lehetett volna címezni. De az is kérdéseket vet fel, hogy a felvásárlási árak 30-40 százalékos csökkenése mellett a hazai tejipari cégek mégis sincsenek akkora bajban, mint a termelők. Ezt az ellentmondást – ha az – a Tej Terméktanácsban belül kellene feloldani.

A másik problémákkal terhelt ágazat a sertéstartóké. Örülhetünk annak, hogy a statisztika szerint nem csökkent az állomány, de ha már létezik egy sertésstratégia, akkor annak a megvalósítását minden eszközzel segíteni kellene, jelentette ki Horváth Gábor. Ez az eszköztár szerény, mert bár az áfacsoökkentés nem lényegtelen momentum, de ez nem a termelőknek hoz a konyhára. Tanulásgként oda kellene figyelni az áfacsoökkentés kapcsán arra, hogy a spanyol importsertés vette át a helyét a magyar baromfitól a fogyasztásban. Mindebből következik, hogy az 5 százalékos áfa szociális intézkedésnek bevált, de a sertéstartók helyzetét nem oldotta meg.

Ha a kormány komolyan gondolja az állattenyésztési ágazat felfuttatását, akkor fejlesztésekre van szükség. A vidékfejlesztési forrásoknál azonban úgy osztották el a kereteket, hogy az előző ciklushoz képest – ágazatonként differenciáltan – 60 százalékkal kevesebb a fejlesztési támogatás. Az pedig tény, hogy a kkv-szektorból az idehaza nagyüzemként nyilvántartott cégeket kizárták a fejlesztési forrá-

sok igénybeviteléből, ugyanakkor a földet is elvették tőlük, így a takarmánytermesztés sem megoldott. Ezért az mondható, hogy politikai eszközökkel ezt az ágazatot is tönkreteszik, hangsúlyozta a főtítkárra.

A fórumokon megfogalmazódott, hogy rendkívüli érdeklődés mutatkozik a Vidékfejlesztési Programok iránt. Várják, hogy az állattenyésztési és élelmiszer-feldolgozási programok elkezdődjenek, és úgy tűnik, hogy a „nagyüzemekkel” szembeni diszkriminációt is figyelmen kívül hagyják. Nagy lesz a csalódás a termelőknél, mert a Vidékfejlesztési Programban nem jut nekik pénz.

S ha már a pénznél tartunk: a főtítkárra szerint Fazekas Sándor miniszter egyik decemberi nyilatkozata alapján is bajok vannak a támogatási pénzek kifizetésével. A hírek szerint az alaptámogatásoknak csupán a 60 százalékát fizették ki, és nem az MVH dolgozott rosszul. Horváth Gábor szerint a rendszeren végrehajtott változtatásoknak a következménye, hogy kifizetések maradtak el. Magyarán, azok a termelők, akik még várják a jogos támogatásukat, az átszervezés következményeinek a levét isszák. Márpedig ez kihat az agrártermelés idei teljesítményére is, és nem látható, hogy még hány szűk esztendőt kell az agrárágazatnak megélnie, mondta végezetül Horváth Gábor.

H. GY.